

**ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ**

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Της

ΣΑΜΑΡΑ ΓΡΗΓ. ΜΑΡΙΑΣ

Επιβλέπων Καθηγητής: Τσουραμάνης Χρήστος

**ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ**

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Της

ΣΑΜΑΡΑ ΓΡΗΓ. ΜΑΡΙΑΣ

Επιβλέπων Καθηγητής: Τσουραμάνης Χρήστος

Εγκρίθηκε από την τριμελή εξεταστική επιτροπή την

.....
Όν/μο Μέλους ΔΕΠ

.....
Όν/μο Μέλους ΔΕΠ

.....
Όν/μο Μέλους ΔΕΠ

«Η δημιουργικότητα και η επιχειρηματική καινοτομία δεν έχουν όρια. Η Κοινωνική Οικονομία, οι κοινωνικές συνεταιριστικές επιχειρήσεις και οι νέες επιχειρηματικές πρακτικές προσφέρονται ως μοναδικά πεδία, όπου εναλλακτικά σκεπτόμενοι πολίτες κάνουν θαύματα, δημιουργώντας τις δικές τους ιστορίες επιτυχίας και ανταποδίδοντας μέρος από τα οφέλη τους στην κοινωνία. Το Ινστιτούτο Κοινωνικής Οικονομίας υποστηρίζει αυτές ακριβώς τις προσπάθειες, φέρνοντας για πρώτη φορά στην Ελλάδα εξειδικευμένη και υψηλού επιστημονικού επιπέδου τεχνογνωσία, σε συνεργασία με πρωτοπόρους θεσμούς στο επίπεδο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.»

Ιωάννης Νασιούλας

Επιστημονικός Διευθυντής του Ινστιτούτου Κοινωνικής Οικονομίας

Πρόλογος

Το Ινστιτούτο Κοινωνικής Οικονομίας είναι ο πρώτος συμβουλευτικός οίκος στην Ελλάδα που ειδικεύεται στην Κοινωνική Οικονομία και τις Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις. Πρωταγωνιστεί σε πλειάδα έργων καινοτόμου και κοινωνικής επιχειρηματικότητας.

Στην πτυχιακή εργασία αυτή, στα πλαίσια του Τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων του Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος Μεσολογγίου, προσπαθούμε να προσεγγίσουμε τις πλευρές του Ινστιτούτου Κοινωνικής Οικονομίας. Αρχικώς βλέπουμε την εισαγωγή της εργασίας που αναφέρεται στην κοινωνική οικονομία και στο Ινστιτούτο Κοινωνικής Οικονομίας που είναι παρακλάδι και δημιούργημα της.

Στη συνέχεια, στο δεύτερο Κεφάλαιο, αναλύουμε πρωταρχικά, σε θεωρητικό πλαίσιο την Κοινωνική Οικονομία, δίνοντας τον ορισμό αυτής σε επιστημονικά πλαίσια, έπειτα αναλύοντας τους στόχους και τις αρχές της, ώστε να μπορέσουμε να κατανοήσουμε καλύτερα τα όρια του Ινστιτούτου Κοινωνικής Οικονομίας που βασίζεται πάνω στην Κοινωνική Οικονομία.

Στο τρίτο Κεφάλαιο βλέπουμε λεπτομερειακά το Ινστιτούτο Κοινωνικής Οικονομίας, τη Δομή και το περιεχόμενο του, τις Υπηρεσίες του, που είναι αρκετές και πολύ σημαντικές, όπως η Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση, η Επιχειρηματικές Συμβουλές και Υποστήριξη, η Εκκλησιαστική Ανάπτυξη και οι Κοινωνικοί Ισολογισμοί και πολλές άλλες. Έπειτα αναλύουμε την Κοινωνική -Εταιρική Ευθύνη που είναι η προϋπόθεση για την Αειφόρο Ανάπτυξη. Τέλος αναφέρουμε λίγα λόγια για τον Επιστημονικό Διευθυντή του Ινστιτούτου Κοινωνικής Οικονομίας.

Στο τέταρτο και τελευταίο κεφάλαιο, βλέπουμε τα συμπεράσματα μας σχετικά με το ινστιτούτο. Η κοινωνική οικονομία ταυτίζεται με την πραγματική οικονομία προσφοράς και ζήτησης αγαθών στην κοινωνία και αυτή είναι η βάση πάνω στην οποία δημιουργήθηκε το Ινστιτούτο Κοινωνικής Οικονομίας.

Περιεχόμενα

	Σελίδα
ΠΡΟΛΟΓΟΣ	4
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	5
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 Εισαγωγή	6
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 Θεωρητικό Πλαίσιο Αναφοράς- Κοινωνική Οικονομία	8
2.1 Κοινωνική Οικονομία - Ορισμός	8
2.2 Στόχοι Κοινωνικής Οικονομίας	10
2.3 Αρχές Κοινωνικής Οικονομίας	13
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 Θεωρητικό Πλαίσιο Αναφοράς- Ινστιτούτο Κοινωνικής Οικονομίας	
2.4 Ινστιτούτο Κοινωνικής Οικονομίας- Ορισμός	16
2.5 Δομή και περιεχόμενο Ινστιτούτου Κοινωνικής Οικονομίας	19
2.6 Υπηρεσίες Ινστιτούτου Κοινωνικής Οικονομίας	21
2.7 Κοινωνική -Εταιρική Ευθύνη	31
2.8 Λίγα λόγια για τον Επιστημονικό Διευθυντή του Ινστιτούτου Κοινωνικής Οικονομίας	34
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 Συμπεράσματα- Αξιολόγηση	37
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	40

Εισαγωγή

Μεταξύ του παραδοσιακού κράτους και της αγοράς αναπτύσσεται, ιδιαίτερα κατά τις τελευταίες δεκαετίες, ένας τρίτος τομέας, ο λεγόμενος τομέας της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας. Οι πρώτες οργανώσεις κοινωνικής οικονομίας εμφανίζονται στις οικονομικά αναπτυγμένες χώρες από τον 19ο αιώνα με τη μορφή αρχικά αλληλοβοηθητικών φορέων, συνεταιριστικών επιχειρήσεων, μη κερδοσκοπικών ενώσεων και συλλογικών επιχειρήσεων νομικού καθεστώτος συνεταιρισμού ή αστικής μη κερδοσκοπικής εταιρίας.

Η ουσιαστική ανάδυση της κοινωνικής οικονομίας και συγκεκριμένα των κοινωνικών επιχειρήσεων αποτελεί απότοκο των πετρελαϊκών κρίσεων της δεκαετίας του '70 και της σταδιακής εγκατάλειψης του κυριάρχου μέχρι τότε μεταπολεμικού κεϋνσιανού οικονομικού μοντέλου¹, που είχε ενσωματώσει με επιτυχία το συνδυασμό αναπτυξιακής και προνομιακής πολιτικής.

Η αύξηση των ποσοστών της ανεργίας και της φτώχειας στην Ευρώπη και η διεύρυνση του κοινωνικού αποκλεισμού επηρέασαν σημαντικά την ζήτηση των υπηρεσιών- παροχών του κοινωνικού κράτους. Από την άλλη, η πλευρά της

---

¹ Ο Τζων Μέυναρντ Κέυνς, Πρώτος Βαρόνος Κέυνς του Τίλτον (John Maynard Keynes) ήταν Άγγλος οικονομολόγος, μαθηματικός, καθηγητής πανεπιστημίου, συγγραφέας και ανώτατος κρατικός υπάλληλος. Δημιούργησε, με τα έργα του και τους οπαδούς του, τη λεγόμενη κεϋνσιανή σχολή στην οικονομική επιστήμη. Ο Κέυνς και ο Μίλτον Φρίντμαν ήταν δύο από τους πιο σημαντικούς οικονομολόγους του 20ου αιώνα. Από τον Κέυνς έχει πάρει το όνομά της και η Κεϋνσιανή ρύθμιση, η αναδιανομή δηλαδή μέρους των κερδών του κεφαλαίου στις κατώτερες τάξεις, με τη μορφή κοινωνικών και άλλων παροχών, προκειμένου να αποφεύγεται η κοινωνική δυσανεμία και οι αναταραχές. Μια τέτοια ρύθμιση δεν ήταν ποτέ στόχος του ίδιου του Κέυνς. Ο Κέυνς πρότεινε την άνοδο των δημοσίων δαπανών σε περιόδους κρίσεων για να καλύψουν μέρος του ελλείμματος ζήτησης που υπό προϋποθέσεις μπορεί να οδηγήσει την οικονομία μακριά από μια θέση ισορροπίας πλήρους απασχόλησης. Οι δημόσιες δαπάνες μπορεί να ξοδεύονται ως επιδόματα ανεργίας κ.λπ., αλλά ο κύριος στόχος δεν είναι η αναδιανομή αλλά η επανόρθωση της ισορροπίας. Μάλιστα η αύξηση της φορολογίας σε περιόδους κρίσης είναι πλήρως αντίθετη στη νοοτροπία του Κέυνς ο οποίος ζητά αύξηση των ελλειμμάτων στις κρίσεις, τα οποία χρηματοδοτούνται από πλεονάσματα στις καλύτερες εποχές.

προσφοράς των κοινωνικών αγαθών επηρεάστηκε σημαντικά από την οικονομική αδυναμία του κράτους αφενός, και την απροθυμία της αγοράς αφετέρου, να ανταποκριθούν στις νέες ανάγκες.

Τα προαναφερόμενα αποτέλεσαν την αφετηρία ανάπτυξης του τομέα της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας. Στον τομέα αυτό περιλαμβάνονται το Ινστιτούτο Κοινωνικής Οικονομίας καθώς και όλες οι ανταλλαγές αγαθών και υπηρεσιών που διενεργούνται εκτός των πλαισίων του κρατικού και του ιδιωτικού τομέα. Για τον λόγο αυτό, ο τομέας της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας ονομάζεται και «τρίτος» τομέας. Η ανταποδοτικότητα του είναι πάντοτε συνδεδεμένη με μια κάποια τυπικά οριζόμενη και λειτουργούσα συλλογικότητα.

Σύμφωνα με τον ορισμό που δίνεται στο άρθρο 1, παρ. 1 του Ν. 4019/11 για την Κοινωνική Οικονομία και την Κοινωνική Επιχειρηματικότητα : «Κοινωνική Οικονομία» είναι το σύνολο των οικονομικών, επιχειρηματικών, παραγωγικών και κοινωνικών δραστηριοτήτων, οι οποίες αναλαμβάνονται από νομικά πρόσωπα ή ενώσεις προσώπων, των οποίων ο καταστατικός σκοπός είναι η επιδίωξη του συλλογικού οφέλους και η εξυπηρέτηση γενικότερων κοινωνικών συμφερόντων.

Επίσης στην 2η παρ. του ίδιου άρθρου ορίζεται ότι «Συλλογικός Σκοπός» είναι η προώθηση των δράσεων συλλογικότητας και η προστασία των συλλογικών αγαθών μέσω αναπτυξιακών, οικονομικών και κοινωνικών πρωτοβουλιών τοπικού, περιφερειακού ή ευρύτερου χαρακτήρα. Ως τέτοιες δράσεις νοούνται πολιτιστικές, περιβαλλοντικές και οικολογικές δραστηριότητες, όπως μεταξύ άλλων οι υπηρεσίες αναδόμησης προβληματικών συνοικιών και οι υπηρεσίες περιβαλλοντικής διαχείρισης αποβλήτων, αλλά και δράσεις κοινωνικού χαρακτήρα όπως οι υπηρεσίες βοήθειας ηλικιωμένων ατόμων και ΑΜΕΑ. Τέλος, το τελευταίο διάστημα στον «τρίτο» τομέα εντάσσονται και δραστηριότητες που ασκούνται από ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού και βρίσκονται στα όρια της ιδιωτικής οικονομίας.

Θεωρητικό Πλαίσιο Αναφοράς- Κοινωνική Οικονομία

2.1 Κοινωνική Οικονομία - Ορισμός

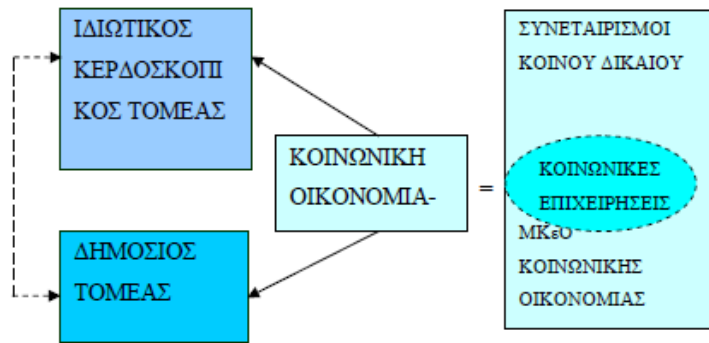
Η παγκοσμιοποίηση της οικονομίας, η κρίση και ο μετασχηματισμός των συστημάτων κοινωνικής προστασίας προκαλούν οδυνηρές επιπτώσεις στην καθημερινή ζωή των πολιτών, οι οποίοι αυτό-οργανώνονται αναπτύσσοντας συλλογικές πρωτοβουλίες στη βάση της αλληλεγγύης και της συνεργασίας, έχοντας ως κύριο στόχο την αντιμετώπιση των προβλημάτων και την κάλυψη αναγκών που δεν είναι σε θέση να καλύψουν ο δημόσιος και ο ιδιωτικός τομέας της οικονομίας.

Η σύγχρονη δομή της οικονομίας περιλαμβάνει:

- τον δημόσιο τομέα, ο οποίος υποστηρίζει θεσμικά με υποδομές και επενδύσεις την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη,
- την ιδιωτική οικονομία, τον ιδιωτικό τομέα που λειτουργεί στα πλαίσια της αγοράς και
- την κοινωνική οικονομία.

Η κοινωνική οικονομία, λειτουργεί μέσα από την δυνατότητα που υπάρχει για συλλογικά συστήματα, για εθελοντικές δράσεις, για κοινωνικές επιχειρήσεις και για δράσεις που δεν λειτουργούν κερδοσκοπικά, αλλά αποδίδουν οικονομικά διαρθρωτικά, αποδίδουν σε πεδίο κοινωνικό αλλά και οικονομικό.

Διάγραμμα: Οριοθέτηση του τομέα της Κοινωνικής Οικονομίας σε σχέση με τους άλλους δύο τομείς (Πηγή : Defourny, 2004 και Μ. Μητροσύλη, 2007)

Ένας άλλος ορισμός που χρησιμοποιείται πολύ συχνά για την κοινωνική οικονομία είναι: «Η Κοινωνική Οικονομία ή Τρίτος Τομέας αποτελεί το χώρο της οικονομίας που βρίσκεται ανάμεσα στον Ιδιωτικό και το Δημόσιο τομέα της οικονομίας και στον οποίο διεξάγονται οικονομικές δραστηριότητες με οικονομικούς και κοινωνικούς σκοπούς και στόχους»

Σύμφωνα με την Ε.Ε., το τρίτο σύστημα αναφέρεται και περιλαμβάνει συνεταιρισμούς, εταιρείες αλληλοβοήθειας και ενώσεις αλλά και τοπικές πρωτοβουλίες απασχόλησης δραστηριότητες των οποίων ανταποκρίνονται (με την παροχή υπηρεσιών και προϊόντων) σε κοινωνικές ακάλυπτες ανάγκες.

2.2 Στόχοι Κοινωνικής Οικονομίας

Σκοπός των πρωτοβουλιών του Τρίτου τομέα είναι να παρέχουν αγαθά και υπηρεσίες που ανταποκρίνονται σε ανεκπλήρωτες ανάγκες της κοινωνίας (unmet needs), συμβάλλοντας ταυτόχρονα στην τοπική ανάπτυξη και στην καταπολέμηση της ανεργίας, επειδή παράλληλα προσπαθούν να εντάξουν μειονεκτούντα άτομα στην αγορά εργασίας. Η έντονη ανάπτυξη των οργανισμών του τρίτου συστήματος, προήλθε κατ' αρχάς από τη κρίση του Κράτους Πρόνοιας που παρατηρήθηκε κατά τη δεκαετία του 1980 στην Ευρώπη και από την αυξανόμενη ανάγκη τόσο για κοινωνικές υπηρεσίες (π.χ. παιδικοί σταθμοί με συμμετοχή φυσικών προσώπων και Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Κέντρα για Ηλικιωμένους κ.ά.), όσο και για νέα πιστωτικά προϊόντα και υπηρεσίες υπέρ των ανέργων και των Μικρών Επιχειρήσεων (έτσι, π.χ. δημιουργήθηκαν οι «Ηθικές τράπεζες»).

Ο Τρίτος τομέας έχει προσελκύσει τελευταία το ενδιαφέρον τόσο της επιστημονικής κοινότητας, όσο και των πολιτικών που σχεδιάζουν παρεμβάσεις για βελτίωση της απασχόλησης. Για αυτό το λόγο, η Ε.Ε. προωθεί την ανάπτυξη της κοινωνικής οικονομίας ως ένα κεντρικό άξονα για την κοινωνική και οικονομική ευρωπαϊκή ανάπτυξη και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των τοπικών κοινωνιών.

Οι στόχοι της Κοινωνικής Οικονομίας διαμορφώνονται όπως παρακάτω, βάση μελετών και ερευνών:

- να παράγει νέες θέσεις εργασίας, αξιοποιώντας υφιστάμενες και νέες πηγές απασχόλησης,
- να συμβάλλει στην ανάπτυξη νέων οικονομικών τομέων,
- να συμβάλλει στη βελτίωση και τον εκσυγχρονισμό των τοπικών αγορών (σε σχέση με την οργανωτική μορφή και την οικονομική δομή και διάρθρωση),
- να ανταποκρίνεται στην εξελισσόμενη δυναμική της προσφοράς και ζήτησης και συνδέεται με τις αλλαγές των τοπικών αναγκών, εξισορροπώντας την προσφορά και τη ζήτηση
- να συμβάλλει στην τόνωση της κατανάλωσης και την αύξηση των εισοδημάτων

- να ενδυναμώνει την απασχολησιμότητα διαφόρων ευάλωτων κοινωνικών ομάδων που είναι ή απειλούνται από κοινωνικό αποκλεισμό
- να «χτίζει» το τοπικό «κοινωνικό κεφάλαιο» (άτομα, δραστηριότητες), ενισχύει την εμπλοκή – κινητοποίηση των τοπικών συντελεστών και των πολιτών, δημιουργεί σχέσεις εμπιστοσύνης και αλληλεγγύης
- να προωθεί την κοινωνική συνοχή και ενδυναμώνει τον κοινωνικό ιστό σε τοπικό επίπεδο
- και τέλος, να συμβάλλει στη μείωση των γεωγραφικών ανισοτήτων και των τοπικών αποκλίσεων.

Συνοπτικά ο στόχος της κοινωνικής οικονομίας είναι η δημιουργία κοινωνικών, συμμετοχικών και δημοκρατικών επιχειρήσεων οι οποίες θα εργάζονται με γνώμονα την ποιοτική απασχόληση, την κοινωνική ένταξη, την τοπική ανάπτυξη και την κοινωνική προστασία και συνοχή που σε τελική ανάλυση οδηγούν στη δημιουργία θέσεων εργασίας σε τοπικό επίπεδο.

Οι παραπάνω αρχές οργανώνουν μια βάση κοινωνικής οικονομίας η οποία θα μπορούσε να χαρακτηριστεί από τα παρακάτω 5 κριτήρια:

- 1) Είναι σύστημα δράσεων των οποίων ο τρόπος παραγωγής διαφέρει από αυτόν του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα. Ο τρόπος κοινωνικής ολοκλήρωσης της κοινωνικής οικονομίας προωθεί την αμοιβαιότητα και την καθιστά κεντρική στην παραγωγή και συσσώρευση κοινωνικού κεφαλαίου.
- 2) Προκύπτει ως αποτέλεσμα της έλλειψης των ιδιωτικών και δημόσιων τομέων να εντοπίσουν ανάγκες.
- 3) Είναι μορφή αυτο-οργάνωσης των πολιτών που υλοποιούν την πρακτική της αυτοβοήθειας.
- 4) Είναι μορφή αυτο-οργάνωσης που δεν είναι ατομιστική αλλά συνεταιριστική και συλλογική.
- 5) Είναι σύστημα που οργανώνεται σε μία αρχή «μη επίτευξης κέρδους» το οποίο σημαίνει τελικά ότι είναι προσανατολισμένο σε δικαιότερη κατανομή κερδών με βάση κοινωνικά κριτήρια.

Στο νέο αυτό τομέα ο οποίος αναπτύσσεται ανάμεσα στο κράτος και την αγορά, περιλαμβάνονται μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί, κοινωνικές επιχειρήσεις, συνεταιρισμοί, διάφοροι τύποι ενώσεων οι οποίες στηρίζονται στη βάση της αυτο-οργάνωσης των πολιτών στην αλληλεγγύη, τη συνεργασία, και την εθελοντική προσφορά.

2.3 Αρχές Κοινωνικής Οικονομίας

Η Κοινωνική Οικονομία είναι μια οικονομία φτιαγμένη από πολίτες και όχι καταναλωτές, για να καλύπτει τις ανάγκες τους, μέσω δίκαιου καταμερισμού του παραγόμενου πλούτου από την αξιοποίηση των πλουτοπαραγωγικών πηγών μιας περιοχής. Η αλληλεγγύη και η δημοκρατική συμμετοχή είναι βασικό συστατικό της. Είναι φιλική με το περιβάλλον, αναπτύσσεται κατά κύριο λόγο τοπικά και με αειφορικές τεχνικές, ενώ δεν στοχεύει στη μεγέθυνση των οικονομικών μονάδων αλλά δίνει έμφαση στην δημιουργία θέσεων απασχόλησης.

Μπορεί να χωριστεί στην οργανωμένη θεσμική κοινωνική οικονομία – που αποτελεί και τον στόχο του προγράμματος «ΚΩΣ ΑΣΠΠΣ» - σε αυτήν αναφέρεται και ο πρόσφατος νόμος 4019/2011 για την «Κοινωνική Οικονομία και Κοινωνική Επιχειρηματικότητα και Λοιπές Διατάξεις» του υπουργείου Απασχόλησης, που εισάγει για πρώτη φορά την έννοια της κοινωνικής συνεταιριστικής επιχείρησης.

Ο τρίτος τομέας καλύπτει ουσιαστικά κενούς χώρους που αφήνουν τμήματα της ζήτησης αγαθών και υπηρεσιών, συνήθως κοινωνικού χαρακτήρα των οποίων η παραγωγή και διάθεση από την ελεύθερη αγορά κρίνεται ως ασύμφορη, η δε παροχή από το κράτος είναι ανέφικτη.

Οι επιχειρήσεις αυτές ωστόσο διαφέρουν από τις αντίστοιχες του ιδιωτικού τομέα καθώς δεν στοχεύουν στην επίτευξη κέρδους, αλλά στην δημιουργία κοινωνικής υπεραξίας. Παράλληλα διαφέρουν από το δημόσιο τομέα καθώς δρουν ανεξάρτητα από αυτόν και καλύπτουν ανάγκες που δεν εξυπηρετούνται από τις δημόσιες υπηρεσίες.

Όλες οι επιχειρήσεις κοινωνικής οικονομίας δηλώνουν ότι αποδέχονται από κοινού πέντε βασικές και αδιαπραγμάτευτες αρχές και έναν βασικό στόχο:

- I.** Ανεξαρτησία σε σχέση με το κράτος,
- II.** Ελεύθερη και αυτόβουλη συμμετοχή των μελών,
- III.** Δημοκρατική δομή της εξουσίας (ένα πρόσωπο, μια ψήφος),
- IV.** Αναπαλλοτρίωτος και συλλογικός χαρακτήρας του κεφαλαίου της επιχείρησης,

V. Απουσία της ανταμοιβής του κεφαλαίου (δεν διανέμονται τα κέρδη).

Ο βασικός στόχος καθορίζεται από την παροχή των αγαθών και των υπηρεσιών στο βέλτιστο κόστος, με τρόπο που να εξυπηρετείται το αμοιβαίο συμφέρον των μελών ή ευρύτερα, να εξασφαλίζει (να προσφέρει) μια υπηρεσία γενικού συμφέροντος, την οποία το Κράτος δεν θέλει ή δεν μπορεί να αναλάβει.

Ο Defourny οριοθετεί την έννοια της Κοινωνικής Οικονομίας δίνοντας τον ακόλουθο ορισμό, ο οποίος χρησιμοποιείται στις περισσότερες χώρες και έχει ως εξής:

«Η κοινωνική Οικονομία περιλαμβάνει οικονομικές δραστηριότητες που αναλαμβάνονται από επιχειρήσεις και οργανισμούς, κοινωνίες αλληλοβοήθειας και σωματεία (ενώσεις), η ίδρυση και λειτουργία των οποίων διέπεται από τις ακόλουθες αρχές:

- ✚ Σκοπό έχουν κυρίως την παροχή υπηρεσιών προς τα μέλη τους ή την κοινωνία, παρά την επιδίωξη κέρδους,
- ✚ Έχουν ανεξάρτητη διοίκηση,
- ✚ Εφαρμόζουν δημοκρατική διαδικασία λήψεως αποφάσεων,
- ✚ Αποδίδουν προτεραιότητα στα άτομα και την εργασία έναντι του κεφαλαίου κατά την διανομή του εισοδήματος »

Τα χαρακτηριστικά της Κοινωνικής Οικονομίας μπορούν να συνοψιστούν στα παρακάτω:

- Αντιμετώπιση του αποκλεισμού για Ομάδες με ανισότητες στην Αγορά εργασίας,
- Δημιουργία δυνατοτήτων συνεχούς απασχόλησης (employment potential),
- Κινητοποίηση του τοπικού κοινωνικού κεφαλαίου σε παραγωγικές πρωτοβουλίες (Human capital mobilization),
- Κάλυψη Αναγκών του κοινωνικού συνόλου που δεν καλύπτει ούτε το Κράτος, ούτε η Αγορά (unmet needs)».

Οι βασικές αρχές που διαμόρφωσαν την Κοινωνική Οικονομία στον 19ο και 20^ο αιώνα και συνεχίζουν ακόμη σήμερα να την χαρακτηρίζουν είναι οι εξής:

- Η ελεύθερη συμμετοχή,

- Η δημοκρατική διοίκηση: «ένα πρόσωπο, μια ψήφος»,
- Η δίκαιη (περιορισμένη) διανομή του πλεονάσματος,
- Το αδιαίρετο, ολικώς ή μερικώς, του ιδίου κεφαλαίου,
- Η αλληλεγγύη,
- Το προβάδισμα του ατόμου έναντι του κεφαλαίου,
- Η ανεξαρτησία απέναντι στο κράτος ή σε κάθε δημόσια συλλογικότητα.

Θεωρητικό Πλαίσιο Αναφοράς- Ινστιτούτο Κοινωνικής Οικονομίας

3.1 Ινστιτούτο Κοινωνικής Οικονομίας- Ορισμός

Το Ινστιτούτο Κοινωνικής Οικονομίας είναι ο πρώτος συμβουλευτικός οίκος στην Ελλάδα που ειδικεύεται στην Κοινωνική Οικονομία και τις Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις (ΚΟΙΝΣΕΙΠ). Προσφέρει σύγχρονες και ευέλικτες υπηρεσίες υποστήριξης και συμβουλευτικής, έχοντας πρωταγωνιστήσει σε πλειάδα έργων καινοτόμου και κοινωνικής επιχειρηματικότητας².

Παρέχει υποστήριξη, συμβουλευτική, δημιουργικές ιδέες και πρακτική εκπαίδευση σε νέους επιχειρηματίες, που ονειρεύονται να δημιουργήσουν τη δική τους καινοτόμο ή κοινωνική συνεταιριστική επιχείρηση και τους συμπαραστέκεται καθ' όλη την επιχειρηματική τους διαδρομή.

Συνεργάζεται με εδραιωμένες ελληνικές επιχειρήσεις για την ανάπτυξη καινοτόμων στρατηγικών πλάνων στην εμπορική ανάπτυξη και την εταιρική κοινωνική υπευθυνότητα.

Προσφέρει εξειδικευμένη υποστήριξη σε δημόσιους φορείς, σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο (Ευρωπαϊκή Ένωση, Κυβερνήσεις, Υπουργεία, Περιφέρειες, Δήμους και Επιμελητήρια, μεταφέροντας πρωτοποριακή τεχνογνωσία απευθείας από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, την εμβληματική "Πρωτοβουλία για τις Κοινωνικές Επιχειρήσεις", την Ομάδα Εμπειρογνομόνων για την Κοινωνική Επιχειρηματικότητα

---

² <http://www.social-economy.com/Profile.html>

GECES και την Υπό-Ομάδα για τη "Μέτρηση Κοινωνικών Επιπτώσεων" και την ομάδα Αξιολογητών του προγράμματος χρηματοδοτήσεων HORIZON 2020.

Αναπτύσσει συνεργασίες με συλλογικούς, μη κερδοσκοπικούς φορείς και πανεπιστήμια από όλη την Ευρώπη για την υλοποίηση συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων έρευνας και ανάπτυξης με καινοτόμο και κοινωνικό συντελεστή.

Συμβουλευτικός και επιμορφωτικός οργανισμός σε θέματα **κοινωνικής οικονομίας**. Από το 2007 συνεργάζεται με Δήμους, αναπτυξιακές εταιρείες, ΚΕΚ, κοινωνικές συμπράξεις και κοινωνικούς συνεταιρισμούς.

Το έργο του Ινστιτούτου Κοινωνικής Οικονομίας είναι πολυδιάστατο και αποτελείται από τα παρακάτω :

- Συντάσσει μελέτες, δοκίμια και εγχειρίδια εξειδικευμένα στην Κοινωνική Επιχειρηματικότητα και το Κοινωνικό Μάρκετινγκ.
- Συνεργάζεται με το Πανελλήνιο Παρατηρητήριο Οργανώσεων της Κοινωνίας Πολιτών για την στήριξη των θεσμών Κοινωνικής Οικονομίας.
- Αναλαμβάνει σε συνεργασία με τον Κοινωνικό Συνεταιρισμό Συμβουλευτικής «Inn. Growth», workshops και σεμινάρια με θέματα πρακτικές εφαρμογές κοινωνικής επιχειρηματικότητας.
- Υποστηρίζει με ψηφιακό περιεχόμενο κοινωνικές επιχειρήσεις, μη κερδοσκοπικούς φορείς και κοινωνικούς συνεταιρισμούς.

<u>Συνεργαζόμενοι Φορείς</u>	<u>Διευθυντής</u>	<u>Βιβλία – Μελέτες</u>
Παρατηρητήριο ΟΚΠ	Βασίλης Τακτικός	«Θεσμοί & Εφαρμογές Κοινωνικής Οικονομίας»
Praksis	<u>Επιστημονική Ομάδα</u>	Βιοτουρισμός & Κοινωνική Οικονομία
Εύξεινη Πόλη	Γαρυφαλλιά Γκαντζούνη	Απασχόληση – Αυτοαπασχόληση & Κοινωνικοί Συνεταιρισμοί
Ευρωπαϊκή Έκφραση	Ελένη Αντωνοπούλου	
ΕΠΕΚ Κορινθίας	Ευάγγελος Σπινθάκης	
Ηράκλεια Πελοποννήσου	Χαϊάουι Κωνσταντίνος	
	Αθανάσιος Κόκκοτος	
	Έλενα Χορέβα	

3.2 Δομή και περιεχόμενο Ινστιτούτου Κοινωνικής Οικονομίας

Επιστημονικό Συμβούλιο:

Το Επιστημονικό Συμβούλιο του Ινστιτούτου Κοινωνικής Οικονομίας αποτελείται από διακεκριμένους πανεπιστημιακούς, που συμβάλλουν άμισθα στη διασύνδεση των πρωτοβουλιών του με την πρωτοπορία της ακαδημαϊκής έρευνας και στην ευρεία διάδοση των ερευνητικών αποτελεσμάτων στον επιχειρηματικό, δημόσιο και τρίτο τομέα³.

Πρόεδρος: George TSOBANOGLOU, University of the Aegean, GREECE

Μέλη:

- Akira kurashima, kwansei gakuin university, japan
- Flaminia sacca, universita della tuscia, italy
- Marie louise conilh de beyssac, federal university of rio de janeiro, brazil
- Mario solomone, university of bergamo, italy
- Mukesh ranga, csjm university, india
- Azril bacal, uppsala university, sweden
- Joachim k.h.w. Schmidt, sorega ev, germany
- Maria fregidou-malama, university of gavle, sweden
- Michael fefes, university of peloponnese, greece
- Regina andreade, universidade do estado do rio de janeiro – uerj, brazil

Το Ινστιτούτο Κοινωνικής Οικονομίας είναι μια καινοτόμος επιστημονική εταιρεία έρευνας, ανάλυσης, συμβουλών και υποστήριξης με έδρα τη Θεσσαλονίκη.

Προσφέρει ένα σύνολο από εξειδικευμένες υπηρεσίες για τη στήριξη νέων επιχειρηματικών προσπαθειών, τη συμμετοχή σε συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα και την εξασφάλιση χρηματοδότησης από το ΕΣΠΑ και την Ευρωπαϊκή Ένωση. Είναι η πρώτη επιστημονική εταιρεία στην Ελλάδα που ειδικεύεται στην Κοινωνική Οικονομία και τις Κοινωνικές Επιχειρήσεις.

---

³ <http://www.social-economy.com/Academic-Board.html>

Παρέχει υποστήριξη, συμβουλευτική, ιδέες και πρακτική εκπαίδευση σε νέους επιχειρηματίες, που ονειρεύονται να δημιουργήσουν τη δική τους καινοτόμο ή κοινωνική επιχείρηση και τους συμπαραστέκεται καθ' όλη την επιχειρηματική τους πορεία.

Στηρίζει τους ενεργούς πολίτες που αυτο-οργανώνονται σε Μη Κυβερνητικούς Οργανισμούς και τους παρέχει τεχνογνωσία και πρόσβαση σε χρηματοδοτικές πηγές. Παρέχει εξειδικευμένη συμβουλευτική και υποστήριξη σε δημόσιους φορείς, σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο (Κυβερνήσεις, Υπουργεία, Περιφέρειες, Δήμοι), μεταφέροντας πρωτοποριακή τεχνογνωσία απευθείας από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, την εμβληματική "Πρωτοβουλία για τις Κοινωνικές Επιχειρήσεις", την Ομάδα Εμπειρογνομόνων για την Κοινωνική Επιχειρηματικότητα GECES και την Υπό-Ομάδα για τη "Μέτρηση Κοινωνικών Επιπτώσεων".

3.3 Υπηρεσίες Ινστιτούτου Κοινωνικής Οικονομίας

Οι Υπηρεσίες του Ινστιτούτου Κοινωνικής Οικονομίας συνοψίζονται στις παρακάτω, όπως τις βλέπουμε και διαρθρωμένες στο επίσημο site⁴:

- ***Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση***

Το Ινστιτούτο Κοινωνικής Οικονομίας βοηθάει στην οργάνωση, ίδρυση και ανάπτυξη της Κοινωνικής Συνεταιριστικής Επιχείρησης (ΚΟΙΝΣΕΠ). Η ΚΟΙΝΣΕΠ είναι μια νέα εταιρική μορφή με πολλά πλεονεκτήματα και μεγάλες προοπτικές ανάπτυξης στην Ελλάδα.

Μια ΚΟΙΝΣΕΠ μπορεί να δραστηριοποιηθεί σε όποιο πεδίο παροχής υπηρεσιών ή παραγωγής και διάθεσης προϊόντων επιθυμεί αγροτική καλλιέργεια και κτηνοτροφία, μεταποίηση, χονδρικό και λιανικό εμπόριο, απλές, τεχνικές ή επιστημονικές υπηρεσίες, έρευνα, εκδηλώσεις, πολιτιστικά, κοινωνική φροντίδα, αθλητικά κ.ο.κ.

Το Ινστιτούτο Κοινωνικής Οικονομίας είναι ο πρώτος συμβουλευτικός οίκος στην Ελλάδα που ειδικεύεται στην Κοινωνική Οικονομία και τις Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις. Προσφέρει σύγχρονες και ευέλικτες υπηρεσίες υποστήριξης και συμβουλευτικής, έχοντας πρωταγωνιστήσει σε πλειάδα έργων καινοτόμου και κοινωνικής επιχειρηματικότητας. Παρέχει υποστήριξη, συμβουλευτική, δημιουργικές ιδέες και πρακτική εκπαίδευση σε νέους επιχειρηματίες, που ονειρεύονται να δημιουργήσουν τη δική τους καινοτόμο ή κοινωνική συνεταιριστική επιχείρηση και τους συμπαραστέκεται καθ' όλη την επιχειρηματική τους διαδρομή.

Το Ινστιτούτο Κοινωνικής Οικονομίας είναι ο ηγέτης στην κοινωνική επιχειρηματικότητα, έχοντας υλοποιήσει τα πρώτα και μερικά από τα σημαντικότερα project κοινωνικής οικονομίας και κοινωνικών επιχειρήσεων στη χώρα μας. Μπορεί να σε βοηθήσει με πολύ χαμηλό κόστος, υψηλό επαγγελματισμό και μοναδική τεχνογνωσία, καθώς και ανθρώπινη, πρόσωπο με πρόσωπο καθημερινή υποστήριξη.

---

⁴ <http://www.social-economy.com/SERVICES-GR.html>

Επιπλέον, το Ινστιτούτο Κοινωνικής Οικονομίας προσφέρει μια σειρά από εξειδικευμένες υπηρεσίες προς καινοτόμες και κοινωνικές επιχειρήσεις που επιδιώκουν να αναπτυχθούν με αξιώσεις σε ευρωπαϊκό επίπεδο:

Investment Readiness Assessments and Optimization: Τεκμηρίωση του αξιόχρεου της πιστοληπτικής κατάστασης και προσαρμογή των οικονομικών της ΚΟΙΝΣΕΠ στα χρηματοδοτικά, πιστωτικά και επενδυτικά διεθνή πρότυπα, με σκοπό την πρόσβαση σε δανεισμό από τα Ευρωπαϊκά Ταμεία Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας (EUSEFs), σε χρηματοδοτήσεις από το Πρόγραμμα επιδοτήσεων για την Απασχόληση και την Κοινωνική Καινοτομία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (EaSI) και τρίτες πηγές.

Impact Reporting and Evaluation: Σύνταξη τρεχουσών αξιολογήσεων και ετήσιων απολογισμών κοινωνικών επιπτώσεων επί τη βάση των πιο σύγχρονων μεθοδολογιών που σήμερα αναπτύσει η Ομάδα Εμπειρογνομόνων για την Μέτρηση Κοινωνικών Επιπτώσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (GECES Sub Group on Social Impact Measurement) και εξειδικευμένοι διεθνείς φορείς.

Social Clustering: Υποστήριξη του οικοσυστήματος της κοινωνικής οικονομίας μέσα από δράσεις δικτύωσης στην Ελλάδα και διεθνώς, τη διοργάνωση ενημερωτικών εκδηλώσεων, εργαστηρίων πρακτικής κατάρτισης και ειδικών συλλογικών συνεδρίων για την προετοιμασία πολυμετοχικών σχημάτων εν όψει συμμετοχής σε συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα έρευνας και ανάπτυξης.

Επιδοτήσεις και Χρηματοδότηση: Ποιοτική χρηματοδότηση και προνομιακές επιδοτήσεις είναι διαθέσιμες για τις Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις από το πρόγραμμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης "HORIZON 2020" ("Ορίζοντας 2020") και το νέο ΕΣΠΑ 2014-2020.

- ***Επιχειρηματικές Συμβουλές και Υποστήριξη***

Το Ινστιτούτο Κοινωνικής Οικονομίας στηρίζει τις ελληνικές επιχειρήσεις με εξειδικευμένη συμβουλευτική, υπεύθυνη πληροφόρηση και καινοτόμες ιδέες ανάπτυξης.

Οι ειδικοί του Ινστιτούτου Κοινωνικής Οικονομίας προσφέρουν υψηλού επιστημονικού επιπέδου υπηρεσίες συμβουλευτικής και στρατηγικού σχεδιασμού σε ελληνικές επιχειρήσεις και οργανισμούς, που επιδιώκουν:

- να προσαρμοστούν στο νέο οικονομικό περιβάλλον,
- να διαφοροποιήσουν τα επιχειρηματικά τους πλάνα,
- να εξυγιάνουν το χαρτοφυλάκιό τους
- να αναπτύξουν επενδυτική ετοιμότητα για πρόσβαση σε τραπεζικό δανεισμό
- να αναπτύξουν πρότυπες πρακτικές κοινωνικής εταιρικής υπευθυνότητας
- και να αναμορφώσουν την εταιρική τους ταυτότητα.

Προσφέρει υπεύθυνη πληροφόρηση, αξιοποιεί ένα ευρύ δίκτυο συνεργασιών στην Ευρώπη και εισάγει πρωτοποριακή τεχνογνωσία από το νέο ευρωπαϊκό πλαίσιο υποστήριξης και χρηματοδότησης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων "ΕΥΡΩΠΗ 2020" της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

• *Εκκλησιαστική Ανάπτυξη*

Το Τμήμα Εκκλησιαστικής Ανάπτυξης του Ινστιτούτου Κοινωνικής Οικονομίας προσφέρει καινοτόμες και απόλυτα εξειδικευμένες υπηρεσίες έρευνας, ανάπτυξης, συμβουλών τεχνο-οικονομικής υποστήριξης σε φορείς της Ορθόδοξης Εκκλησίας στην Ελλάδα και το εξωτερικό, υποστηρίζει τη διεκδίκηση ποιοτικών πόρων από εθνικές και ευρωπαϊκές πηγές και οργανώνει πρότυπα προγράμματα κοινωνικού, πολιτιστικού και εκπαιδευτικού περιεχομένου, προς όφελος των τοπικών κοινοτήτων και των ενοριών.

Το Ινστιτούτο Κοινωνικής Οικονομίας σχεδίασε και υλοποιεί το Πρόγραμμα "Ορθόδοξη Εκκλησία και Κοινωνική Καινοτομία". Πρόκειται για μια δράση μακράς πνοής, με στόχο την ανάπτυξη καινοτόμων πρωτοβουλιών τοπικής ανάπτυξης από τα Πατριαρχεία, τις Μητροπόλεις, τα Μοναστήρια και τους φορείς της Ορθόδοξης Εκκλησίας στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

Στο πλαίσιο του προγράμματος, το Ινστιτούτο Κοινωνικής Οικονομίας προσφέρει υψηλού επιπέδου και επαγγελματισμού συμβουλευτική υποστήριξη και τεχνογνωσία, αφιλοκερδώς και δωρεάν, για το σχεδιασμό, την οργάνωση και χρηματοδότηση

δράσεων με ορατό κοινωνικό και οικονομικό όφελος για τις τοπικές κοινωνίες και την πατρίδα μας.

Το πρόγραμμα περιλαμβάνει τρεις άξονες:

- a) **"Ορθόδοξη Εκκλησία και Επιστημονική Αριστεία"**. Σκοπός αυτού του άξονα είναι η εξασφάλιση ευκαιριών ποιοτικής απασχόλησης για νέους, άριστους επιστήμονες και τεχνικούς σε αντικείμενα δραστηριότητας που διασώζουν και αναπτύσσουν το πλούσιο συμβολικό, κοινωνικό, πολιτισμικό, και ανθρώπινο κεφάλαιο της Εκκλησίας. Βασική επιδίωξη είναι η ανάσχεση της διαρροής εγκεφάλων (brain-drain) στο εξωτερικό, η δημιουργία ευκαιριών επαγγελματικής ανάπτυξης και αριστείας σε κλάδους με χαμηλή απασχολησιμότητα και κακή αντιστοιχία εξειδίκευσης-αμοιβών, που πλήττονται έντονα από την οικονομική κρίση, αλλά έχουν ανεκτίμητη αξία για τον παγκόσμιο και εθνικό πολιτισμό, την ιστορία και το μέλλον μας.
- b) **"Ορθόδοξη Εκκλησία και Κοινωνική Οικονομία"**. Σκοπός αυτού του άξονα είναι η ενθάρρυνση και υποστήριξη δράσεων κοινωνικής οικονομίας και κοινωνικής επιχειρηματικότητας. Βασική επιδίωξη είναι η παροχή πληροφόρησης, πρακτικής κατάρτισης και υποστήριξης σε ομάδες πολιτών για την ίδρυση Κοινωνικών Συνεταιριστικών Επιχειρήσεων ή φορέων της κοινωνικής οικονομίας (όπως συνεταιρισμοί, σωματεία, ιδρύματα, αστικές μη κερδοσκοπικές εταιρείες και κοινά ταμεία), με πρωταρχικό τους μέλημα την υλοποίηση συλλογικών, κοινωνικών και δημόσιων σκοπών.
- c) **"Ορθόδοξη Εκκλησία και Ευρώπη των Πολιτών"**. Σκοπός αυτού του άξονα είναι η οικοδόμηση μιας σοβαρά οργανωμένης και μακρόπνοης εταιρικής σχέσης με τους φορείς της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, καθώς και δημόσιους ή συλλογικούς οργανισμούς σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Βασική επιδίωξη είναι η εξασφάλιση τεχνογνωσίας και υποστήριξης, η ευρεία επικοινωνία των πρωτοβουλιών της Εκκλησίας και ο συγχρονισμός με

τις πολιτικές και τις ευκαιρίες χρηματοδότησης που αναπτύσσονται στην Ευρώπη.

Το Πρόγραμμα "Ορθόδοξη Εκκλησία και Κοινωνική Οικονομία" και όλες οι εξειδικευμένες υπηρεσίες που προσφέρει εντάσσεται στο πλαίσιο των δράσεων κοινωνικής εταιρικής ευθύνης του Ινστιτούτου Κοινωνικής Οικονομίας. Το περιεχόμενο και οι δράσεις του διαμορφώνονται στη βάση των τοπικών συγκριτικών πλεονεκτημάτων και των διαπιστωμένων αναγκών κάθε Μητρόπολης. Για την ευόδωση των σκοπών του, ομάδες εθελοντών προσφέρουν την τεχνογνωσία, την εργασία και την υποστήριξή τους.

Το Πρόγραμμα "Ορθόδοξη Εκκλησία και Κοινωνική Οικονομία" είναι σχεδιασμένο και υλοποιείται με μέγιστο σεβασμό στη συνείδηση και τα δικαιώματα των πολιτών, ανεξαρτήτως θρησκείας. Πολίτες ανεξαρτήτως θρησκεύματος και κάθε συνάνθρωπός μας που βρίσκεται στην Ελλάδα μπορούν να ωφεληθούν από τις δράσεις που διαλαμβάνει.

- ***Κοινωνικοί Ισολογισμοί***

Το Ινστιτούτο Κοινωνικής Οικονομίας έχει αναπτύξει και εφαρμόζει το πρότυπο πρόγραμμα σύνταξης Κοινωνικών Ισολογισμών "GOLD BALANCE Social Balance Sheets". Ένα πλήρως παραμετροποιήσιμο πλαίσιο μέτρησης και αξιολόγησης της μηνομισματικής, κοινωνικής προστιθέμενης αξίας σε ετήσια βάση, που παράγεται από την λειτουργία κοινωνικών συνεταιριστικών επιχειρήσεων, μη κερδοσκοπικών οργανισμών, συμβατικών επιχειρήσεων, καθώς και δημοσίων ή ιδιωτικών χρηματοδοτικών φορέων και ΟΤΑ, απόλυτα προσαρμοσμένο για την Ελλάδα.

Το Ινστιτούτο Κοινωνικής Οικονομίας συμμετέχει ενεργά στη διαμόρφωση της πιο σύγχρονης μεθοδολογίας αξιολόγησης κοινωνικών επιπτώσεων, που σήμερα αναπτύσσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στην Ομάδα Εμπειρογνομόνων για την Κοινωνική Επιχειρηματικότητα και στο πλαίσιο της Πρωτοβουλίας για τις Κοινωνικές Επιχειρήσεις (European Commission, Social Business Initiative, Sub Group on Social Impact Measurement). Ο Επιστημονικός Διευθυντής του Ινστιτούτου Κοινωνικής Οικονομίας, Δρ. Ιωάννης Νασιούλας, είναι μέλος της Ομάδας Εμπειρογνομόνων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την ανάπτυξη μιας μεθοδολογίας

αξιολόγησης των χρηματοδοτήσεων από Ευρωπαϊκά Ταμεία Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας (EUSEFs) προς κοινωνικές επιχειρήσεις και επιδοτήσεων από το Πρόγραμμα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Απασχόληση και την Κοινωνική Καινοτομία (EaSI) προς κοινωνικές επιχειρήσεις, μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς, ΟΤΑ και ερευνητικά ιδρύματα. Ο Δρ. Ιωάννης Νασιούλας συνεισέφερε ως μέλος της συντακτικής ομάδας στην σύνταξη της εμβληματικής αναφοράς-πρότυπο για την κοινωνική αξιολόγηση στην Ευρώπη που εξέδωσε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή:

European Commission / GECES Sub Group on Social Impact Measurement Proposed Approaches to Social Impact Measurement in European Commission legislation and in practice relating to: EuSEFs and the EaSI 2014

Με το πρόγραμμα "GOLD BALANCE", για πρώτη φορά στην Ελλάδα προσφέρει υψηλής ποιότητας υπηρεσίες κοινωνικής λογιστικής (social accounting) με έμφαση σε ηθικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές παραμέτρους και επί τη βάση των πιο σύγχρονων μεθόδων αξιολόγησης που διαμορφώνονται σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, G8, ΟΟΣΑ και διεθνώς. Κάθε οργανισμός που επιθυμεί την αξιολόγηση των επιδόσεών του, όπως:

- ✓ κοινωνικές επιχειρήσεις,
- ✓ επιχειρήσεις που υλοποιούν προγράμματα εταιρικής κοινωνικής ευθύνης,
- ✓ μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί που επιθυμούν χρηματοδοτική στήριξη
- ✓ ΟΤΑ, Δήμοι και Περιφέρειες, που συντάσσουν μελέτες κοινωνικών επιπτώσεων για τις ανάγκες τεκμηρίωσης στο πλαίσιο του νέου ΕΣΠΑ 2014-2020.

• ***Τεχνογνωσία και Προγράμματα για ΟΤΑ***

Σχεδιάζει και οργανώνει προγράμματα τοπικής ανάπτυξης για Δήμους και Περιφέρειες, δημιουργώντας συνεργασίες με φορείς της Ευρωπαϊκής Ένωσης και οικοδομώντας δικτύωση με ηγετικούς οργανισμούς στην Ευρώπη.

Η νέα προγραμματική περίοδος των χρηματοδοτήσεων από την Ευρωπαϊκή Ένωση, από το 2014 ως το 2020, είναι για τους ελληνικούς ΟΤΑ πρόκληση και ευκαιρία ταυτόχρονα. Το νέο ΕΣΠΑ, το Σύμφωνο Εταιρικής Σχέσης, απαιτεί από πλευράς των

ΟΤΑ επαγγελματικό σχεδιασμό των προτάσεων, σοβαρή τεκμηρίωση, καινοτόμες προσεγγίσεις, που να μπορούν να παράγουν μετρήσιμα αποτελέσματα και ισχυρές πρωτοβουλίες δικτύωσης με φορείς του δημοσίου, του επιχειρηματικού και του τρίτου τομέα, όπως οι μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί και οι κοινωνικές επιχειρήσεις.

Το Ινστιτούτο Κοινωνικής Οικονομίας προσφέρει υψηλού επιπέδου τεχνογνωσία σε Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης και ποιοτική υποστήριξη κατά τη φάση της σύλληψης, του σχεδιασμού, της υποβολής, της υλοποίησης και της αξιολόγησης τέτοιων συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων, καθώς και καινοτόμων προγραμμάτων με ίδια χρηματοδότηση ή χρηματοδότηση από τρίτες πηγές. Αξιοποιώντας το πάθος και τον επαγγελματισμό των εξειδικευμένων συνεργατών του σε όλη την Ελλάδα, το Ινστιτούτο Κοινωνικής Οικονομίας είναι δίπλα στις τοπικές κοινωνίες και συνεισφέρει με προστιθέμενη αξία στα περιφερειακά οικοσυστήματα ανάπτυξης.

- ***Προγράμματα και Επιδοτήσεις του ΕΣΠΑ***

Υποστηρίζει την προετοιμασία και υποβολή ποιοτικών προτάσεων χρηματοδότησης της επιχείρησης, ή του σχεδίου επιχειρήσεων από το νέο ΕΣΠΑ.

Το Ινστιτούτο Κοινωνικής Οικονομίας υποστηρίζει ανέργους, νέους, επιστήμονες και ήδη ενεργούς επιχειρηματίες στην προετοιμασία ποιοτικών προτάσεων χρηματοδότησης από το νέο ΕΣΠΑ 2014-2020, με εξαιρετικά χαμηλό κόστος, ταχύτητα και ευελιξία στις ανάγκες σας, πλούσια τεχνογνωσία, πρωτοτυπία και σοβαρή επιστημονική τεκμηρίωση, προσφέροντας αξιόπιστη υποστήριξη από τη φάση της προετοιμασίας και σε όλη τη διάρκεια της υλοποίησης του έργου.

- ***Συνεργασίες***

Το Ινστιτούτο Κοινωνικής Οικονομίας συνεργάζεται με διακεκριμένους επιστήμονες, ακαδημαϊκά ιδρύματα και εργαστήρια, ινστιτούτα ερευνών, επιστημονικές εταιρείες και μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς στην Ελλάδα, την Ευρωπαϊκή Ένωση και τον κόσμο, για το σχεδιασμό και την υλοποίηση πρότυπων προγραμμάτων έρευνας και ανάπτυξης σε μια ευρεία γκάμα συγχρηματοδοτούμενων πλαισίων και με έμφαση στην εφαρμοσμένη κοινωνική καινοτομία (applied social innovation). Συνεισφέρει με

πολύτιμη τεχνογνωσία και ορατή προστιθέμενη αξία σε έρευνες, εμπειρογνωμοσύνες, αξιολογήσεις και μελέτες διεθνούς, ευρωπαϊκού, περιφερειακού και εθνικού ενδιαφέροντος και διατηρούμε θεσμικές συνεργασίες με μερικούς από τους εμβληματικότερους φορείς μελετών και τεκμηρίωσης.

Ενισχύει με τη συμμετοχή του, εταιρικά σχήματα με υψηλού επιπέδου υποστήριξη:

- ❖ στην πρωτότυπη σύλληψη σχεδίων,
- ❖ στον άρτιο τεχνικό και οικονομικό σχεδιασμό,
- ❖ στη σοβαρή επιστημονική τεκμηρίωση με state-of-the-art υλικό και τεχνογνωσία,
- ❖ με πρωτοποριακές μεθόδους παρακολούθησης και συνδυασμένων (κοινωνικών και οικονομικών) απολογισμών, μεθοδολογιών κοινωνικής λογιστικής και πλαισίων αποτίμησης κοινωνικών αποτελεσμάτων (Social Impact Measurement),
- ❖ στην στοχευόμενη και δραστική επικοινωνία και δημοσιότητα προς τα ευρωπαϊκά κέντρα αποφάσεων, κομβικούς διεθνείς εταίρους και σημαντικούς φορείς του εξωτερικού.

• ***Υποστήριξη και Χρηματοδότηση για ΜΚΟ***

Η ομάδα του Ινστιτούτου Κοινωνικής Οικονομίας προσφέρει εξειδικευμένες υπηρεσίες συμβουλών, υποστήριξης, ανάπτυξης και εξασφάλισης χρηματοδοτήσεων για σωματεία, ιδρύματα και αστικές μη κερδοσκοπικές εταιρείες από προγράμματα του νέου ΕΣΠΑ, της Ευρωπαϊκής Ένωσης, διεθνείς και ιδιωτικούς φορείς, όπως τα κοινωφελή ιδρύματα στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

Κάθε ΜΚΟ που σέβεται τους καταστατικούς της σκοπούς και προσφέρει πραγματικό και διαπιστώσιμο έργο μπορεί να ωφεληθεί από τις υψηλού επιπέδου υπηρεσίες του Ινστιτούτου Κοινωνικής Οικονομίας εξασφαλίζοντας:

- ➔ δικτύωση με σοβαρούς ευρωπαϊκούς φορείς,
- ➔ υποστήριξη στη σύνταξη αιτήσεων χρηματοδότησης,
- ➔ τεχνογνωσία για την υπεύθυνη και διαφανή διαχείριση χρηματικών ενισχύσεων,

→ εξειδικευμένες υπηρεσίες αξιολόγησης, τεκμηρίωσης και μέτρησης κοινωνικών επιπτώσεων.

- **Κοινωνική Αξιολόγηση**

Πρωτοπορεί στις αξιολογήσεις κοινωνικών επιπτώσεων και αποτελεσμάτων, συντάσσοντας κοινωνικούς ισολογισμούς και μετρήσεις κοινωνικών επιπτώσεων, αξιοποιώντας την πιο σύγχρονη τεχνογνωσία στην Ευρώπη.

Τα εργαλεία Κοινωνικής Αξιολόγησης "GOLD STANDARD" συνδυάζονται άριστα με την νέα πρότυπη εφαρμογή Αξιολόγησης Επενδυτικής Ετοιμότητας "BANK-ability" που έχει αναπτύξει το Ινστιτούτο Κοινωνικής Οικονομίας.

Καινοτόμα Τεχνικά Χαρακτηριστικά

- i. Το πρόγραμμα είναι πλήρως παραμετροποιήσιμο και μπορεί να προσαρμοστεί σε συμβατική και ηλεκτρονική διαδικασία συλλογής των στοιχείων.
- ii. Το πρόγραμμα είναι διαθέσιμο σε δύο εκδόσεις, κατάλληλες για εκ των προτέρων και εκ των υστέρων αξιολογήσεις.
- iii. Ενσωματώνει την πιο σύγχρονη μεθοδολογία, όπως αναπτύσσεται από την Ομάδα Εμπειρογνομόνων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη Μέτρηση Κοινωνικών Επιπτώσεων.
- iv. Είναι το μοναδικό πρόγραμμα αξιολόγησης και μετρήσεων που είναι πλήρως συμβατό με τα εν ισχύει εθνικό- λογιστικά συστήματα οικονομικής καταγραφής: Εθνικό Σύστημα Οικονομικών Λογαριασμών (version 2008) και την αντίστοιχη ονοματολογία Κωδικών Αριθμών Δραστηριότητας (ΚΑΔ), το Ευρωπαϊκό Σύστημα Λογαριασμών (ESA 95), το διεθνές Σύστημα Εθνικών Λογαριασμών (SNA 93), τη Διεθνή Κατηγοριοποίηση των Ηνωμένων Εθνών για τους Μη Κερδοσκοπικούς Οργανισμούς (ICNPO 2000) και του Εγχειριδίου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη Συμπλήρωση των Δορυφορικών Λογαριασμών της Κοινωνικής Οικονομίας: των Συνεταιρισμών και των Αμοιβαίων Εταιρειών (COM , 2006).

Το λογότυπο του GOLD STANDARD Social Impact Measurement περιέχει όλα εκείνα τα στοιχεία που θεωρούμε χαρακτηριστικά της μοναδικότητάς του: Η λέξη

GOLD είναι χρώματος χρυσού, συμβολίζοντας την κοινωνική αξία που τεκμηριώνεται με το πρόγραμμα. Η λέξη STANDARD έχει το βαθύ χρώμα της γης, συμβολίζοντας την ισχυρή μεθοδολογική αξιοπιστία με την οποία σχεδιάστηκε το πρόγραμμα. Οι λέξεις Social Impact Measurement, με λεπτή, καλαίσθητη γραμματοσειρά και χρώμα γαλάζιο, συμβολίζουν την απόλυτη εξειδίκευση του προγράμματος στη χώρα μας, την Ελλάδα.

- ***Επιστημονικές Εκδόσεις***

Εκδίδει επιστημονικά έργα σε ένα πλήθος πεδίων, οικονομικού, πολιτικού, κοινωνιολογικού και διοικητικού περιεχομένου, με έμφαση στις ευρωπαϊκές εξελίξεις.

- ***Διοργάνωση Εκδηλώσεων***

Αναλαμβάνει τη διοργάνωση εκδηλώσεων με επιστημονικό, τεχνικό, πολιτικό, επιχειρηματικό και συλλογικό αντικείμενο και προσφέρει μια ποικιλία εξειδικευμένων υπηρεσιών προβολής.

- ***Αξιολόγηση Επενδυτικής Ετοιμότητας***

Ενώ τέλος, το Ινστιτούτο Κοινωνικής Οικονομίας προτρέπει την αξιολόγηση της επενδυτικής και τραπεζικής ετοιμότητας του οργανισμού των επιχειρήσεων με την πρότυπη εφαρμογή "BANK-ability" του Ινστιτούτου Κοινωνικής Οικονομίας.

3.4 Κοινωνική -Εταιρική Ευθύνη

Υπό την επιρροή της οικονομικής κρίσης που απλώνεται στις διεθνείς αγορές, το θέμα της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης είναι πιο επίκαιρο από ποτέ. Οι κοινωνία κρίνει τις επιχειρήσεις με βάση την ποιότητα των υπηρεσιών και των προϊόντων που παρέχουν, τη στάση τους σε σημαντικά θέματα της κοινωνίας όπως η επιβάρυνση του περιβάλλοντος κ.τ.λ. Έτσι αναπτύσσεται έντονος προβληματισμός και υιοθετούνται πρακτικές εφαρμογής από τον επιχειρηματικό κόσμο της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης (Ε.Κ.Ε.), του Κοινωνικού Ελέγχου (Social Report) και του Κοινωνικού Απολογισμού (Social Audit) των επιχειρήσεων.

Ως Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη (Ε.Κ.Ε.), ορίζεται η εφαρμοζόμενη από επιχειρήσεις πολιτική, η οποία αφορά δράσεις, ενέργειες και προγράμματα κοινωνικού, περιβαλλοντολογικού, πολιτιστικού εκπαιδευτικού και ερευνητικού χαρακτήρα (Εξωτερική Ε.Κ.Ε.), καθώς και σε δράσεις, οι οποίες αφορούν την ανθρωποκεντρική και δίκαιη πολιτική ανθρωπίνων πόρων, το σεβασμό των δικαιωμάτων των εργαζομένων, κανόνες υγιεινής και ασφάλειας, την ενίσχυση του κοινωνικού διαλόγου, την εξασφάλιση των συνδικαλιστικών δικαιωμάτων, το σεβασμό των συλλογικών συμβάσεων εργασίας (Εσωτερική Ε.Κ.Ε.).

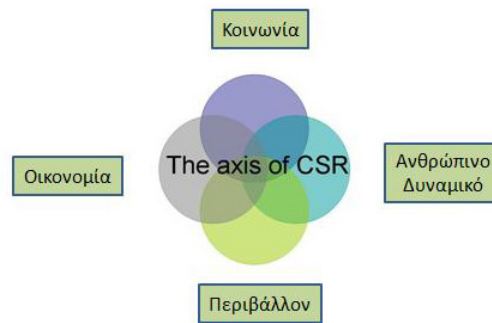
Οι κατηγορίες της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης είναι:

- Προώθηση σκοπού
- Μάρκετινγκ σκοπού
- Κοινωνικό Μάρκετινγκ
- Εταιρική Φιλανθρωπία
- Εταιρικός Εθελοντισμός
- Κοινωνικά Υπεύθυνες Πρακτικές

Η εταιρική κοινωνική ευθύνη είναι η προϋπόθεση για την Αειφόρο Ανάπτυξη. Οι τέσσερις άξονες που την αποτελούν είναι οι:

- a. Κοινωνία
- b. Οικονομία
- c. Ανθρώπινο Δυναμικό

d. Περιβάλλον

Διάγραμμα 2. Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης

Συνεπώς, το Ινστιτούτο Κοινωνικής Οικονομίας δεσμεύεται από ένα αυστηρό κώδικα επιχειρηματικής κοινωνικής υπευθυνότητας που να διασφαλίζει το σεβασμό στο δημόσιο συμφέρον και να ανταποδίδει αξία στους Έλληνες και Ευρωπαίους πολίτες που τους εμπιστεύονται.

Συνεργάζεται με ιδιώτες και οργανισμούς μόνο επί τη βάση κοινά υπογεγραμμένης σύμβασης, όπου εμφανίζονται με σαφήνεια το παρεχόμενο έργο, οι αμοιβές και ο αναλογών Φόρος Προστιθέμενης Αξίας, που καταβάλλεται στο Δημόσιο και χρηματοδοτεί τις παροχές του κοινωνικού κράτους δικαίου στην Ελλάδα, στηρίζει την εθνική ανάπτυξη και δικαιώνει τις προσπάθειες και τη συνεισφορά των έντιμων Ελλήνων φορολογουμένων.

Το Ινστιτούτο Κοινωνικής Οικονομίας δε δέχεται πληρωμές σε μετρητά. Κάθε πληρωμή για τις υπηρεσίες του Ινστιτούτου Κοινωνικής Οικονομίας γίνεται με κατάθεση στον εταιρικό τραπεζικό λογαριασμό του.

Δημοσιεύει τα πλήρη ετήσια απολογιστικά οικονομικά στοιχεία της εταιρείας στον ιστότοπο του, ώστε να είναι δημόσια, προσβάσιμα και επιβεβαιώσιμα από κάθε κρατική Αρχή και τους πολίτες.

Καθώς προσφέρει τις υπηρεσίες του με εξαιρετικά χαμηλό κόστος ή εντελώς δωρεάν σε ανέργους και συνανθρώπους που ανήκουν σε ευάλωτες κοινωνικές ομάδες.

Υποστηρίζει εντελώς δωρεάν με υψηλού επιπέδου συμβουλευτική και υποστήριξη σε Μη Κερδοσκοπικούς Οργανισμούς με αποδεδειγμένη προσήλωση και μετρήσιμο έργο στην προαγωγή κοινωφελών και δημοσίων σκοπών.

Προσφέρει στην Ελλάδα, εθελοντικά και αφιλοκερδώς μοιραζόμενη, πολύτιμη τεχνογνωσία, πρακτική γνώση και εξειδικευμένη πληροφορία προς όφελος των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Πανεπιστημίων, δημοσίων και συλλογικών φορέων και της κοινωνίας των πολιτών.

Σχεδιάζει και υλοποιεί το πρόγραμμα μακράς πνοής "Ορθόδοξη Εκκλησία και Κοινωνική Καινοτομία", υποστηρίζοντας δωρεάν και αφιλοκερδώς Μητροπόλεις της Ορθόδοξης Εκκλησίας στην Ελλάδα και το εξωτερικό καθώς και τους φορείς τους, ώστε να αναπτύξουν μια πλειάδα δράσεων κοινωνικής καινοτομίας με ορατό όφελος για της τοπικές κοινωνίες και τους ανθρώπους.

Δημοσιεύει στον ιστότοπο του μια πλούσια Βιβλιοθήκη ανοικτής και δωρεάν πρόσβασης, με εξειδικευμένα άρθρα, αναφορές στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και άλλους θεσμικούς φορείς, μελέτες και δημοσιεύσεις που προσφέρουν πολύτιμη ενημέρωση και τεχνογνωσία στους ερευνητές, τους κοινωνικούς εταίρους, τους επαγγελματίες, τους φοιτητές και το ευρύ κοινό⁵.

---

⁵ <http://www.social-economy.com/Responsibility-GR.html>

3.5 Λίγα λόγια για τον Επιστημονικό Διευθυντή του Ινστιτούτου Κοινωνικής Οικονομίας

Ο Ιωάννης Νασιούλας⁶ ίδρυσε και διευθύνει το Ινστιτούτο Κοινωνικής Οικονομίας με έδρα τη Θεσσαλονίκη, την πρώτη επιστημονική εταιρεία συμβούλων, που ειδικεύεται στην Κοινωνική Οικονομία, τις Κοινωνικές Επιχειρήσεις, την Κοινωνική Αξιολόγηση και τις Κοινωνικές Επενδύσεις. Αναγορεύτηκε Διδάκτωρ Κοινωνιολογίας, από το Τμήμα Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου με υποτροφία του Κοινοφελούς Ιδρύματος “Προποντίς” και είναι Γενικός Γραμματέας της Εταιρείας Κοινωνικής Ανάπτυξης υπό την Προεδρία του Παναγιώτατου Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης κ.κ. Ανθίμου.

Ο Δρ. Ιωάννης Νασιούλας είναι ***Εμπειρογνώμων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής:***

- μέλος της Ομάδας Εμπειρογνομένων για την Κοινωνική Επιχειρηματικότητα (GECES), στο πλαίσιο της "Πρωτοβουλίας για τις Κοινωνικές Επιχειρήσεις" (Social Business Initiative), που διαμορφώνει θεσμικά, διοικητικά και χρηματοδοτικά τον τομέα της Κοινωνικής Οικονομίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση.
- μέλος της Υπο-Ομάδος GECES για τη "Μέτρηση Κοινωνικών Επιπτώσεων", που αναπτύσσει μια ολοκληρωμένη μεθοδολογία αξιολόγησης της Κοινωνικής Οικονομίας και των κοινωνικών επιχειρήσεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση, με έμφαση στην παρακολούθηση των Ευρωπαϊκών Ταμείων Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας (EUSEFs) και του Προγράμματος για την Απασχόληση και την Κοινωνική Καινοτομία (EaSI).
- μέλος της ΤΑΙΕΧ, Γενική Διεύθυνση "Διεύρυνση" (Technical Assistance and Information Exchange), που μεταφέρει τεχνογνωσία του ευρωπαϊκού κεκτημένου σε χώρες εκτός ΕΕ (υπό ένταξιν, συνορεύουσες και συνεργαζόμενες).

Αξιολογητής προτάσεων χρηματοδότησης:

- του προγράμματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ΟΡΙΖΟΝΤΑΣ 2020 (HORIZON 2020) συνολικού προϋπολογισμού άνω των 22 εκατομμυρίων ευρώ.

---

⁶ <http://social-economy.com/Ioannis-Nasioulas-GR.html>

- της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας του Υπουργείου Παιδείας, στο πλαίσιο του Προγράμματος "Ελλάδα-Γερμανία 2013-2015" συνολικού προϋπολογισμού άνω των 6 εκατομμυρίων ευρώ.

Είναι Διευθυντής Έρευνας και Ανάπτυξης του Κολλεγίου DEI στη Θεσσαλονίκη και του Εργαστηρίου Κοινωνιολογίας της Εργασίας, στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου (www.sociolab.gr).

Συνεργάτης του United Nations Development Programme (UNDP), Black Sea Trade and Investment Promotion Programme, Black Sea Climate and Business Initiative (CLIMBIZ).

Εθνικός Εκπρόσωπος για την Ελλάδα του Social Innovation Europe, της διαδικτυακής πλατφόρμας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Κοινωνική Καινοτομία.

Εθνικός Συνεργάτης του EUCLID Network, του μεγαλύτερου πανευρωπαϊκού δικτύου ηγετών του Τρίτου Τομέα.

Εθνικός Ανταποκριτής της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του διεθνούς ερευνητικού κέντρου CIRIEC για την Αναφορά “Η Κοινωνική Οικονομία στην Ευρωπαϊκή Ένωση” που εκδόθηκε το 2012 για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Μέλος του Καταλόγου παρεχόντων υπηρεσιών Μελετητών, Συμβούλων και Εμπειρογνομώνων προς την Ειδική Υπηρεσία Στρατηγικής, Σχεδιασμού και Αξιολόγησης Αναπτυξιακών Προγραμμάτων της Γενικής Γραμματείας Επενδύσεων και Ανάπτυξης του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας.

Ο Ιωάννης Νασιούλας ίδρυσε την Ομάδα Δράσης για την Κοινωνική Οικονομία, όπου προσωπικότητες, οργανισμοί και δυνάμεις της κοινωνίας των πολιτών αναπτύσσουν δράσεις για την Κοινωνική Οικονομία στη χώρα μας. Είναι μέλος του INSNA, του Διεθνούς Δικτύου για την Ανάλυση των Κοινωνικών Δικτύων, της Διεθνούς Κοινωνιολογικής Ενώσεως (ISA), Ερευνητική Επιτροπή επί της Κοινωνιοτεχνικής και της Κοινωνιολογικής Πρακτικής, μέλος της Ευρωπαϊκής Κοινωνιολογικής Ενώσεως (ESA).

Έχει εκδώσει σειρά βιβλίων και άρθρων για την κοινωνική οικονομία, τις κοινωνικές επιχειρήσεις, τη νομοθεσία, τους εθνικούς λογαριασμούς, την αξιολόγηση και την ανάπτυξη πολιτικών. Διετέλεσε Γενικός Γραμματέας της Ένωσης Ποδηλατικών Σωματείων Μακεδονίας-Θράκης και μέλος Διοικητικών Συμβουλίων λοιπών σωματείων και ενώσεων⁷.

---

⁷ <http://www.social-economy.com/Ioannis-Nasioulas-EN.html>

Συμπεράσματα

Υπήρχε και υπάρχει ένα πεδίο οικονομικά σημαντικών δραστηριοτήτων όπου το δημόσιο και το ιδιωτικό αλληλοσυμπληρώνονται για το καλό των ανθρώπων και την κοινωνική πρόοδο. Συλλογικοί θεσμοί, ιδιωτικοί στη φύση και δημόσιοι στους σκοπούς τους, επιδιώκουν όχι πρώτιστα τη μεγιστοποίηση του οικονομικού κέρδους, αλλά σκοπούς συλλογικούς, κοινωνικούς και κοινωφελείς. Αυτό το πεδίο είναι η Κοινωνική Οικονομία και συνδυάζει τα καλύτερα στοιχεία της Δημόσιας και της Ιδιωτικής Οικονομίας.

Εθελοντισμός, Κοινωνική Ευαισθησία, Ελαστικότητα, Καινοτομία. Αυτά είναι τα στοιχεία που διακινούνται στην Κοινωνική Οικονομία και το Ινστιτούτο Κοινωνικής Οικονομίας που ιδρύθηκε ώστε να ενισχύσει την Οικονομία της χώρας μας και να βοηθήσει τους πολίτες. Η αυτο-οργάνωση των πολιτών σε ενώσεις, συλλόγους, σωματεία, ιδρύματα, συνεταιρισμούς, μη-κυβερνητικές οργανώσεις, θεσμούς της κοινωνίας των πολιτών και κοινά ταμεία είναι μια έκφραση του κοινωνικού κεφαλαίου. Αυτό το κοινωνικό κεφάλαιο μπορεί να δημιουργηθεί με τη βοήθεια του Ινστιτούτου Κοινωνικής Οικονομίας, να αναπτυχθεί και να κυκλοφορήσει αν το επιτρέπει το θεσμικό περιβάλλον. Μάλιστα μπορεί να ανταγωνιστεί το οικονομικό κεφάλαιο των συνηθισμένων επιχειρήσεων, γιατί οι οργανισμοί της Κοινωνικής Οικονομίας εμφανίζονται, λειτουργούν και επιβιώνουν σε περιβάλλοντα και ειδικεύσεις όπου οι κρατικοί και οι κερδοσκοπικοί οργανισμοί αποτυγχάνουν.

Η κοινωνική οικονομία ως τρίτος τομέας της οικονομίας έρχεται να παρεμβληθεί ανάμεσα στο κράτος και στην αγορά για να γεφυρώσει αυτό το χάσμα με θεσμικό εργαλείο την κοινωνική επιχειρηματικότητα, για να ενεργοποιήσει και να αξιοποιήσει

ένα τεράστιο δυναμικό από ανθρώπινους πόρους που η οικονομία της αγοράς πετάει στο περιθώριο.

Είναι προφανές όμως, ότι το Ινστιτούτο Κοινωνικής Οικονομίας και οι εφαρμογές της κοινωνικής οικονομίας στην πράξη, προϋποθέτουν και τους κατάλληλους θεσμούς για τη διαμόρφωση ενός εξωτερικού και εσωτερικού περιβάλλοντος που θα διευκολύνει την ανάπτυξη των κοινωνικών επιχειρήσεων. Αυτές οι προϋποθέσεις μας αναγκάζουν τελικά σε μια συνολική θεώρηση του ζητήματος των κοινωνικών επιχειρήσεων και της κοινωνικής οικονομίας σε παγκόσμιο επίπεδο και ως εκ τούτου τίθενται ορισμένα βασικά ερωτήματα.

Γιατί η κοινωνική οικονομία μπορεί να πετύχει καλύτερα αποτελέσματα στην αντιμετώπιση της ανεργίας και της φτώχειας, εκεί που αποτυγχάνει η αγορά και αδυνατεί να πετύχει το κράτος; Γιατί ο δείκτης ανάπτυξης της κοινωνικής οικονομίας στις χώρες της Ευρώπης όπου είναι ανεβασμένος σημαίνει και μεγαλύτερη ευρωστία στην αντιμετώπιση της οικονομικής κρίσης; Γιατί η συνεταιριστική οργάνωση της επιχειρηματικότητας δεν κλονίζεται από την παγκόσμια οικονομική κρίση, ενώ αντιθέτως αναδεικνύεται ισχυρότερη μέσα από την κρίση και δύναται περαιτέρω να αναπτυχθεί;

Η συνολική απάντηση, βρίσκεται στο γεγονός ότι, η κοινωνική οικονομία ταυτίζεται με την πραγματική οικονομία προσφοράς και ζήτησης αγαθών στην κοινωνία. Εκεί δηλαδή που δεν υπάρχει έδαφος για πλασματικές συναλλαγές, εκεί που δεν εξανεμίζονται και δεν χάνονται οι πόροι στις «φούσκες» της αγοράς και στη γραφειοκρατία του κράτους. Και το πλεονέκτημά της έναντι των μηχανισμών της αγοράς είναι ότι, δουλεύει με χαμηλή κερδοφορία μέσω του Ινστιτούτου Κοινωνικής Οικονομίας, ενώ παρέχει στους συνεταιριζόμενους και στην κοινωνία φθηνά προϊόντα και υπηρεσίες.

Παράλληλα, το μεγάλο πλεονέκτημα της κοινωνικής οικονομίας είναι η προώθηση της ανοικτής δια βίου μάθησης και διάδοσης χρηστικής γνώσης και ενημέρωσης δωρεάν ή με πολύ χαμηλό κόστος. Αυτή η διαδικασία γίνεται εφικτή μέσα από τα κοινωνικά δίκτυα και το Ινστιτούτο Κοινωνικής Οικονομίας καθώς επίσης και μέσω των «θεσμών αλληλεγγύης», που αξιοποιεί το σύστημα της κοινωνικής οικονομίας. Για αυτό το λόγο το Ινστιτούτο Κοινωνικής Οικονομίας καθίσταται άκρως σημαντικό

και επιτακτικό στη σημερινή κοινωνία, καθώς ο ρόλο του και ο σκοπός του σημαίνουν τη διευκόλυνση του κοινωνικού συνόλου στο ευρύ φάσμα των κοινωνικό-οικονομικών του ανταλλαγών και προάγουν όλες εκείνες τις αρχές και τους σκοπούς της Κοινωνικής Οικονομίας.

Βιβλιογραφία

- <http://www.social-economy.com/>
- <http://www.social-economy.com/Profile.html>
- <http://www.social-economy.com/Academic-Board.html>
- <http://www.social-economy.com/SERVICES-GR.html>
- <http://www.social-economy.com/Responsibility-GR.html>
- <http://www.social-economy.com/Ioannis-Nasioulas-EN.html>
- <http://social-economy.com/Ioannis-Nasioulas-GR.html>
- *Νασιούλας Ι. (2010). Η Κοινωνική Οικονομία της Ελλάδος και το κοινωνικό της κεφάλαιο. Μια συνολική θεσμική και εθνικολογιστική καταγραφή. Εκδόσεις Ορθός Λόγος.*